

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΟΤΑΣΗ

20.2 Ελλάδα & Ευρώπη

ΚΕΙΜΕΝΟ ΑΝΑΦΟΡΑΣ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ Α.1

Ο συντάκτης θεωρεί πως η επιτυχία της πολιτικής ενοποίησης της Ευρώπης εξαρτάται από τη συμμετοχή των πολιτών στα κέντρα λήψης αποφάσεων, τον σεβασμό στη διαφορετικότητα και την εξασφάλιση ευημερίας και ασφάλειας σε όλους. Για την επίτευξη αυτών των στόχων προτείνει ως αναγκαίες προϋποθέσεις την υιοθέτηση ενός ισότιμου διαλόγου μεταξύ των κρατών-μελών και την επιτάχυνση του ρυθμού ανάπτυξης της χώρας μας. (60 λέξεις)

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ Α.2

[α] Λάθος

[β] Σωστό

[γ] Σωστό

[δ] Σωστό

[ε] Σωστό

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ Α.3

Το επιχείρημα της §2 οργανώνεται ως εξής:

- Ισχυρισμός («Το σημαντικό ... ενοποίησης της Ευρώπης»): Η πολιτική ενοποίηση της Ευρώπης είναι αναγκαία, αλλά αμφιλεγόμενη.
- Υποστηρικτικό υλικό: [α] Αιτιολόγηση («Σημαντικό, γιατί ... κοινωνικού κράτους»): Εξηγεί με μια γενική αρχή γιατί είναι σημαντική η πολιτική ενοποίηση. [β] Τεκμηρίωση («Τα τελευταία γεγονότα ... μπορούν να φέρουν»): Επιβεβαιώνει με ένα παράδειγμα την πρόκληση ανισοτήτων, όταν οι αγορές μένουν ανεξέλεγκτες. [β] Αιτιολόγηση («Και επίμαχο γιατί ... κάθε περιοχής»): Εξηγεί με ένα δεδομένο της τρέχουσας επικαιρότητας γιατί το θέμα της πολιτικής ενοποίησης είναι αμφιλεγόμενο.

- Συμπέρασμα («Αν η πολιτική είναι τέχνη της σύνθεσης ... που τίθενται μπροστά μας»): Η πολιτική πρέπει να λύσει αυτή την αντίφαση.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ Α.4

Τρία στοιχεία του κειμένου που τεκμηριώνουν την κατάταξή του στο είδος της επιφυλλίδας είναι:

1. Δημοσιεύτηκε στον Τύπο («Το Βήμα») και έχει τίτλο («Με αυτοπεποίθηση προς το μέλλον»).
2. Αφορμάται από ένα γεγονός της επικαιρότητας («κυκλοφορία του ευρώ»), αλλά αναφέρεται σε ένα θέμα ειδικότερου ενδιαφέροντος («πολιτική ενοποίηση της Ευρώπης»).
3. Συντάκτης του είναι ένας «ειδικός» στο θέμα, ο πρώην υπουργός Μιχάλης Χρυσοχοϊδης.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ Α.5

Η συνοχή των παραγράφων του κειμένου εξασφαλίζεται με τους εξής μηχανισμούς:

- §1 > §2: Λεξιλογικό σχήμα αντωνυμίας («έκλεισε» - «ανοίγεται»).
- §2 > §3: Συμπερασματικός δείκτης λόγου «λοιπόν».
- §3 > §4: Αναφορική αλληλουχία («όλα αυτά»: αναφέρεται στις προϋποθέσεις της §3)

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ Β.1

Το ρηματικό πρόσωπο που κυριαρχεί στο κείμενο είναι το α' πληθυντικό [π.χ. «Στιγμές σαν αυτές που ζούμε σήμερα» (§1), «που ανοίγεται μπροστά μας» (§2), «Πρέπει λοιπόν να βρούμε τον δρόμο» (§3), «δεν μπορεί να δημιουργήσουμε το αύριο» (§4)]. Με την επιλογή αυτή ο συντάκτης αφενός δημιουργεί την αίσθηση του κοινού μέλλοντος που ανοίγεται για τους λαούς της Ευρώπης και της συλλογικής ευθύνης των πολιτών της να εξασφαλίσουν ευημερία για το μέλλον αυτό μέσω της πολιτικής ενοποίησης, αφετέρου δημιουργεί κλίμα οικειότητας ώστε να ευαισθητοποιήσει τον αναγνώστη για την αναγκαιότητα της πολιτικής ενοποίησης.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ Β.2

Σκοπός του συντάκτη στην §4 είναι η ευαισθητοποίηση των αναγνωστών σχετικά με την αναγκαιότητα της πολιτικής ενοποίησης. Για να επιτύχει τον στόχο αυτό χρησιμοποιεί [α] τη δεοντική τροπικότητα στον βαθμό της υποχρέωσης («χρειάζεται», «χρειαζόμαστε»), [β] τον

μεταφορικό λόγο (π.χ. «δεν μπορεί να δημιουργήσουμε το αύριο με υλικά του χθες») και [γ] το α΄ πληθυντικό πρόσωπο (π.χ. «να δημιουργήσουμε»).

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ Β.3

Η σύνταξη στην πρόταση αυτή είναι παθητική και τρέπεται σε ενεργητική ως εξής: «αρκετές πλευρές εκφράζουν για το θέμα της πολιτικής ενοποίησης τον φόβο για τον περιορισμό της εθνικής κυριαρχίας για το θέμα της πολιτικής ενοποίησης». Με την παθητική σύνταξη δίνεται έμφαση στο αποτέλεσμα της πράξης (στην έκφραση φόβου) και όχι το πρόσωπο που ενεργεί (τις πλευρές που εκφράζουν φόβους), όπως συμβαίνει στην ενεργητική. Παράλληλα, με την παθητική σύνταξη το ύφος γίνεται περισσότερο απρόσωπο και λόγιο, ενώ με την ενεργητική το ύφος γίνεται περισσότερο προσωπικό και οικείο.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ Γ.1

Ο τίτλος του κειμένου («Με αυτοπεποίθηση προς το μέλλον») έχει χαμηλή πληροφορικότητα διότι αφενός προοικονομεί ελάχιστα για το περιεχόμενό του, αφετέρου συνδέεται σχεδόν αποκλειστικά με το περιεχόμενο της τελευταίας παραγράφου (π.χ. «να θυμηθούμε τις καλύτερες στιγμές και παραδόσεις μας για να δημιουργήσουμε τη νέα ισχυρή Ελλάδα μέσα σε μια ισχυρή Ευρώπη»). Η επικοινωνιακή του αποτελεσματικότητα όμως είναι υψηλή, αφενός με τη μορφή του (ελλειπτική πρόταση), αφετέρου με τις εύσημες λέξεις («αυτοπεποίθηση», «μέλλον»).

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ Γ.2 (διαγραμματική ανάπτυξη)

Τίτλος: Χρόνια πολλά ... Ευρώπη!

§1 (πρόλογος):

1. Σύνδεση με την επικαιρότητα: Ημέρα Ευρώπης
2. Επιβεβαίωση Δ1 (πορεία προς την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση): 1957 → δημιουργία της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας | 1981 → ένταξη της Ελλάδας στην ΕΟΚ | 1992 → δημιουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης | 2002 → υιοθέτηση κοινού νομίσματος (ευρώ) | σήμερα → ευρωσκεπτικισμός & αποσχιστικές τάσεις.
3. Σκοπός (θετική στάση με επιφυλάξεις): Η Ευρώπη αποτελεί το κοινό μας σπίτι.

§2 (Ζ1Α): Ελπίδες από την ΕΕ

1. Ευημερία (οικονομική ανάπτυξη / σταθερότητα, επαγγελματικές προοπτικές, ισχυρό κοινωνικό κράτος).
2. Ειρήνη (αίσθημα ασφάλειας και συνεργασίας στην Ευρώπη).

§3 (Z1B): Φόβοι από την ΕΕ

1. Ανισότητες (ανεργία και υπανάπτυξη στον φτωχό Νότο, πολιτισμικός ιμπεριαλισμός του ισχυρού Βορρά).
2. Πολιτικός εξτρεμισμός (άνοδος της ακροδεξιάς εξαιτίας της φτώχειας και της αδυναμίας διαχείρισης του μεταναστευτικού).

§4 (επίλογος):

1. Συμπέρασμα: Η πορεία προς την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση περνά μέσα από ευκαιρίες και κινδύνους.
2. Σκοπός & Περίσταση επικοινωνίας: Η Ημέρα της Ευρώπης είναι μια καλή αφορμή για στοχασμό και δέσμευση των πολιτών στην προσπάθεια της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης.